

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**GOSPODARKA
MIESZKANIOWA
W 2010 R.**

Warszawa październik 2011 r.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska (-)	-	zjawisko nie wystąpiło
Kropka(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych
Znak x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
Zero: (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
“W tym”	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

Uwaga:

Ze względu na zaokrąglenia, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

Opracowanie publikacji:

Departament Handlu i Usług

Autorzy opracowania:

Agata Dec

:

Elżbieta Knyszewska

pod kierunkiem:

Agnieszki Matulskiej – Bachura –

Zastępcy Dyrektora Departamentu

**Magdaleny Przybylskiej – Naczelnika Wydziału
Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej**

Graficzne wykonanie map:

CIS - Zakład w Łodzi

PRZEDMOWA

Prezentujemy Państwu kolejną edycję publikacji z zakresu gospodarki mieszkaniowej. Zawarte w niej informacje dotyczą ogólnego stanu zasobów mieszkaniowych i podstawowych wskaźników warunków mieszkaniowych ludności. Powyższe dane opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych za 2010 r.

W opracowaniu uwzględniono również wyniki badań z zakresu gospodarki zasobami lokalowymi w aspekcie ekonomiczno – finansowym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zróżnicowanie kosztów utrzymania tych zasobów (eksploatacyjnych i świadczonych usług).

Niniejsza publikacja zawiera opis metodologiczny badania, część analityczną oraz dane statystyczne (w przekrojach wojewódzkich) w formie tabelarycznej.

Autorzy publikacji będą wdzięczni za przekazanie uwag oraz wniosków, które to w miarę możliwości będą rozważone i wykorzystane w kolejnym cyklu opracowania statystycznego.

1

*Zastępca Dyrektora
Departamentu Handlu i Usług
Agnieszka Matulska - Bachura*

SPIS TREŚCI

Tabl.

Przedmowa.....	x
Wprowadzenie.....	x
Zasoby mieszkaniowe w 2010 r.....	x
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w 2010 r.....	x

TABLICE

Dane zbiorcze o zasobach mieszkaniowych i warunkach mieszkaniowych ludności.....	I
--	---

A. BILANS ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Zasoby mieszkaniowe w 2010 r.	1
Mieszkania wyposażone w podstawowe instalacje sanitarno – techniczne	2
Zasoby mieszkaniowe w miastach liczących 20 tys. i więcej mieszkańców.....	3

B. BIEŻĄCA SPRAWOZDAWCZOŚĆ

KOSZTY UTRZYMANIA ZASOBÓW LOKALOWYCH

Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność gmin	1(4)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność gmin.....	2(5)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność gmin w grudniu 2010 r.	3(6)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowych ...	4(7)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowych	5(8)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność spółdzielni mieszkaniowych w grudniu 2010 r.	6(9)

Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność Skarbu Państwa.....	7(10)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność Skarbu Państwa.....	8(11)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność Skarbu Państwa w grudniu 2010 r.	9(12)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność zakładów pracy.....	10(13)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność zakładów pracy.....	11(14)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność zakładów pracy w grudniu 2010 r.	12(15)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych.....	13(16)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych	14(17)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych w grudniu 2010 r.	15(18)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność товариств будownицтва społecznego.....	16(19)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność товариств будownицтва społecznego.....	17(20)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność товариств будownицтва społecznego w grudniu 2010 r.	18(21)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych znajdujących się w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność innych podmiotów	19(22)
Koszty utrzymania zasobów lokalowych w przeliczeniu na 1 m ² powierzchni użytkowej w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność innych podmiotów	20(23)
Stawki podstawowych składników za lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność innych podmiotów w grudniu 2010 r.	21(24)
Grunty przekazane inwestorom oraz znajdujące się w zasobie pod budownictwo mieszkaniowe w 2010 r.....	22(25)
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2010 r.....	23(26)
Ograniczenie wysokości dodatków mieszkaniowych wypłaconych w 2010 ..	24(27)

UWAGI METODYCZNE

W *części A* — przedstawiono sytuację mieszkaniową - stan zasobów mieszkaniowych jak i niektóre informacje charakteryzujące warunki mieszkaniowe na podstawie wtórnego opracowania statystycznego: Bilansu Zasobów Mieszkaniowych za 2010 r. (według stanu w dniu 31 grudnia).

Stan początkowy bilansu na dzień 01.01, skorygowany zmianami wynikającymi z podziału administracyjnego kraju ogłoszonymi w „Komunikacie Głównego Urzędu Statystycznego o zmianach w podziale terytorialnym kraju”, co roku jest z jednej strony powiększony o przyrost mieszkań z nowego budownictwa, a z drugiej strony pomniejszony o ubytki zasobów mieszkaniowych. Ustalony w wyniku tych zmian stan zasobów na koniec roku sprawozdawczego jest automatycznie stanem otwarcia bilansu dla roku następnego.

W bilansie zasobów mieszkaniowych w 2010 roku ujęto fizyczne ubytki zasobów mieszkaniowych zaistniałe w wyniku rozbiórek, pożarów, powodzi, łączenia małych mieszkań w jedno duże mieszkanie oraz ubytki spowodowane oficjalnie zgłoszonym przekwalifikowaniem mieszkań na cele niemieszkalne. Nie są natomiast ujęte niektóre kategorie ubytków, pomniejszających stan ilościowy mieszkań, lecz nie powodujących ubytków fizycznych istniejących obiektów tj. ubytki związane z przeprowadzaniem się mieszkańców do nowych domów i przeznaczeniem starych domów do różnych celów gospodarczych, bądź pozostawieniem ich pustymi (niezamieszkanymi).

Informacje o zasobach mieszkaniowych zamieszczone w niniejszej publikacji obejmują mieszkania znajdujące się w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych i dotyczą mieszkań zamieszkanymi (stale i czasowo) i niezamieszkanymi, które w każdej chwili mogą stać się mieszkaniem zamieszkanym.

Dane o zasobach nie obejmują lokali zbiorowego zakwaterowania (internatów, domów studenckich, hoteli pracowniczych, domów pomocy społecznej, domów małego dziecka, klasztorów itp.) oraz zamieszkanymi czasowo pomieszczeń prowizorycznych i obiektów ruchomych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków itp.).

Stan zasobów mieszkaniowych określono przez liczbę mieszkań, liczbę izb, wielkość powierzchni użytkowej mieszkań wyrażoną w m², wyposażenie w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne.

Część B publikacji (prezentowana co dwa lata) dotyczy kosztów utrzymania zasobów lokalowych. Dane te zostały przedstawione w odniesieniu do następujących rodzajów jednostek organizacyjnych władających zasobami mieszkaniowymi (lokalowymi):

- ♦ gmin,
- ♦ spółdzielni mieszkaniowych,
- ♦ Skarbu Państwa,
- ♦ zakładów pracy,
- ♦ wspólnot mieszkaniowych,
- ♦ товариств будownицтва сполечного,
- ♦ innych podmiotów.

W badaniu kosztów utrzymania zasobów lokalowych brało udział ponad 30 tys. jednostek sprawozdawczych, co stanowiło ponad 95% jednostek objętych tym badaniem. Obserwacją zostały objęte te jednostki sprawozdawcze (z wyjątkiem wspólnot mieszkaniowych), które w badaniu dotyczącym zasobów mieszkaniowych (za 2009 rok) dla danego województwa w danym powiecie wykazały liczbę mieszkań powyżej 20. W przypadku jednostek gminnych, spółdzielni mieszkaniowych, zakładów pracy, Skarbu Państwa, innych podmiotów badane były lokale z pominięciem mieszkań stanowiących własność tych jednostek w budynkach wspólnot mieszkaniowych. W przypadku wspólnot mieszkaniowych, objęte zostały te wspólnoty, które w w/w badaniu dla danego województwa w danym powiecie wykazały liczbę mieszkań powyżej 7.

W odniesieniu do wspólnot mieszkaniowych zastosowano metodę reprezentacyjną wykorzystując próbę z badania przeprowadzonego wcześniej w zakresie gospodarki mieszkaniowej.

Próba ta została zaprojektowana według schematu losowania warstwowego, przyjmując jako warstwy powiaty. Losowanie z tych warstw odbyło się niezależnie, metodą losowania prostego bez zwracania. W celu uogólnienia wyników dla całej populacji wspólnot mieszkaniowych, konieczne było skorygowanie wag wyznaczonych wcześniej do uogólnień w badaniu dotyczącym gospodarki mieszkaniowej. Uogólnienie wartości globalnych wybranej cechy w danej klasie polegało na przemnożeniu wartości cechy przez odpowiadający jej mnożnik WAGA (przypisany każdemu rekordowi danych) i jej wysumowaniu po wszystkich rekordach danej klasy. W przypadku konieczności wyznaczenia wartości przeciętnej wybranej cechy w danej klasie, sumę ważoną podzielono na końcu przez sumę wartości użytych wag.

POJĘCIA I DEFINICJE

• Zasoby mieszkaniowe

Pod pojęciem zasobów mieszkaniowych rozumiemy ogół mieszkań zamieszkanych i niezamieszkanych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mieszkanie

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Przez pomieszczenia pomocnicze należy rozumieć: przedpokój, hol, łazienkę, ustęp, garderobę, spiżarnię, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnym i gospodarczym potrzebom mieszkańców.

Mieszkania zamieszkane stale

Za mieszkania zamieszkane stale uznaje się takie, w których przebywa jedna lub więcej osób i co najmniej jedną z tych osób uznaje się za faktycznie zamieszkałą.

Mieszkania zamieszkane czasowo

Za mieszkania zamieszkane czasowo uznaje się takie, w których przebywa jedna lub więcej osób, ale żadną z tych osób nie uznaje się za mieszkańca faktycznie stale zamieszkałego.

Mieszkania niezamieszkane

Za mieszkanie niezamieszkane uznaje się takie, w którym nie zamieszkuje na stałe ani nie przebywa czasowo żadna osoba. Mieszkania te niezamieszkane są z różnych przyczyn i dlatego sklasyfikowano je jako:

- ◆ przeznaczone do stałego zamieszkania, tzn. mieszkania:
- przeznaczone na sprzedaż bądź na wynajem, stanowiące lokale funkcyjne, niezamieszkane z powodu postępowania sądowego, z powodu załatwiania formalności administracyjno-prawnych, a także stanowiące rezerwę mieszkaniową gmin,

- nowe, jeszcze nie zasiedlone, znajdujące się w budynkach nowozbudowanych i rozbudowanych,
- będące w remoncie lub oczekujące na remont,
- wynajęte placówkom dyplomatycznym innych państw;
- ♦ tzw. drugie mieszkania, które wykorzystywane są przez swoich właścicieli (lokatorów) do czasowego lub sezonowego przebywania;
- ♦ wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej (jedynie te, które nie zostały na trwale przystosowane do takiej działalności).

Rodzaj podmiotu będącego właścicielem mieszkania

W publikacji mieszkania sklasyfikowano według następujących form własności:

- ♦ *gminy (komunalne)* – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), będące własnością gminy, ale znajdujące się w budynkach stanowiących nieruchomości wspólne, tj. mieszkania, które służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ogółu mieszkańców gminy, a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, nauki, instytucje kultury, służące głównie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych pracowników tych jednostek;
- ♦ *spółdzielni mieszkaniowych* – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu), znajdujące się w budynkach stanowiących własność lub współwłasność spółdzielni mieszkaniowych, z wyjątkiem tych mieszkań, dla których na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.) zostało ustanowione prawo odrębnej własności na rzecz jednej lub kilku osób fizycznych;
- ♦ *Skarbu Państwa* – mieszkania pozostające w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych (dawniej Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa), Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- ♦ *zakładów pracy* – mieszkania, które są własnością przedsiębiorstw państwowych, w tym Lasów Państwowych oraz państwowych jednostek organizacyjnych np. instytutów badawczych, państwowych wyższych uczelni (bez uczelni katolickich), instytucji artystycznych, Spółdzielni Kółek Rolniczych; przedsiębiorstw komunalnych, z wyjątkiem przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej; przedsiębiorstw prywatnych i innych prywatnych jednostek organizacyjnych;

- ◆ *towarzystw budownictwa społecznego (tbs)* – mieszkania społeczno-czynszowe znajdujące się w budynkach będących własnością podmiotu prawnego, który w swojej nazwie ma wyrazy „towarzystwo budownictwa społecznego” lub skrót „TBS”, bez względu na fakt partycypowania w kosztach budowy budynku innego podmiotu (gminy, spółdzielni mieszkaniowej, zakładu pracy) w zamian za uzyskanie mieszkań (na zasadzie najmu) dla wskazanych przez te podmioty osób trzecich;;
- ◆ *wspólnot mieszkaniowych* – pojęcie to odnosi się do budynku (lub kilku budynków) wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnione własności osób fizycznych, potwierdzone wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych).
- ◆ *innych podmiotów* – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, np. developerów; mieszkania stanowiące własność stowarzyszeń, fundacji, partii politycznych, związków zawodowych, samorządów zawodowych i gospodarczych; Kościoła katolickiego i innych kościołów, związków wyznaniowych, uczelni katolickich i instytutów kościelnych, itp.

Izba

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, z bezpośrednim oświetleniem dziennym i o powierzchni nie mniejszej niż 4 m².

Za izbę uważa się zarówno pokoje, jak i kuchnię spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izbę - bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia - przedpokoj, holu, łazienki, ubikacji, spiżarni, obudowanej werandy, ganku, garderoby, alkowy, schowku itp.

Powierzchnia użytkowa mieszkań

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alków, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczemu potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania.

Powierzchnię sieni z reguły zalicza się do powierzchni mieszkania. Nie wlicza się jej powierzchni do powierzchni użytkowej mieszkania tylko wówczas, gdy:

- sień łączy część mieszkalną budynku z częścią inwentarską lub gospodarską,
- w budynku znajduje się więcej niż jedno mieszkanie, a sień użytkowana jest wspólnie jako ogólnodostępny korytarz.

Do powierzchni użytkowej mieszkania nie zalicza się powierzchni: balkonów, tarasów, loggii, antresoli, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, wózkowni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału, a także garaży, hydroforni i kotłowni.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne

Obejmuje mieszkania, w których występuje co najmniej jedno z niżej wymienionych urządzeń sanitarno-technicznych: wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie lub gaz z sieci.

Za mieszkanie wyposażone w:

- ◆ wodociąg - uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się kran z wodą bieżącą. Przez wodociąg należy rozumieć instalacje wodociągowe (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające wodę z sieci (za pomocą czynnych połączeń) od przewodu ulicznego lub z urządzeń lokalnych (własne ujęcia wody);
- ◆ ustęp spłukiwany – uznaje się mieszkanie, w obrębie którego znajduje się urządzenie sanitarne podłączone do instalacji wodociągowej i odprowadzającej ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe);
- ◆ łazienkę (urządzenie kąpielowe, prysznic – z odpływem wody) – należy tu rozumieć pomieszczenie, w którym zainstalowana jest wanna lub prysznic, bądź oba te urządzenia oraz urządzenia odprowadzające ścieki do sieci kanalizacyjnej lub do urządzeń lokalnych (zbiorniki bezodpływowe);
- ◆ gaz z sieci - uznaje się mieszkanie, w którym znajdują się instalacje (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające gaz z czynnych przyłączy;
- ◆ centralne ogrzewanie – uznaje się mieszkanie, w którym znajduje się instalacja doprowadzająca ciepło z centralnego źródła wytwarzania, tj. elektrociepłowni, ciepłowni, kotłowni osiedlowych, pieca do c.o. zainstalowanego we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu. Do c.o. zalicza się również elektryczne ogrzewanie podłogowe.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest powszechnym i okresowym świadczeniem pieniężnym, wynikającym z przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 z późniejszymi zmianami).

Wyróżnia się charakterystycznymi dlań cechami: jest świadczeniem *obligatoryjnym*, przyznawanym na wniosek osoby uprawnionej w tym sensie, że osobom spełniającym ustawowe warunki przysługuje prawo żądania jego wypłaty i *powszechnym* (tj. przysługuje niezależnie od tego, jaki tytuł prawny do lokalu przysługuje osobie uprawnionej, poza wyjątkami

przewidzianymi w ustawie), a także *okresowym*, przyznaje się go, bowiem na okres 6 miesięcy z możliwością ponownego przyznania w razie dalszego spełnienia ustawowych warunków.

Dodatek mieszkaniowy stanowi różnicę pomiędzy wydatkami mieszkaniowymi przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego a częścią wydatków ponoszonych przez osobę, której przyznany jest dodatek. Przy obliczaniu wysokości dodatku brane są pod uwagę wydatki (ponoszone przez gospodarstwo domowe) związane z czynszem, kosztami eksploatacji, jak również opłatami za energię ciepłą, wodę i odbiór nieczystości ciekłych.

Od 2004 r. wypłata dodatków mieszkaniowych stanowi – zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 71, poz. 734, ze zm.) – zadanie własne gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz.U. Nr 203, poz.1966, art. 6) o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość dodatku mieszkaniowego nie może przekraczać 70% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć lub obniżyć, nie więcej niż o 20 punktów procentowych, wysokość wskaźników procentowych. Oznacza to, że maksymalna wysokość wypłacanego dodatku może kształtować się w przedziale od 50% do 90% ponoszonych wydatków mieszkaniowych.

Przedstawione w publikacji informacje dotyczą wyłącznie dodatków mieszkaniowych fizycznie wypłaconych w 2010 r., niezależnie od daty decyzji przyznanego dodatku.

• **Koszty**

Koszty - wyrażone wartościowo celowe zużycie rzeczowego majątku trwałego i obrotowego, usług obcych, wynagrodzenia pracowników oraz niektórych płatności np. podatki, związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych oraz użytkowych w danym okresie sprawozdawczym.

Podstawowym kryterium klasyfikacji kosztów jest ich podział według rodzajów:

♦ **Koszty eksploatacji**, na które składają się:

- koszty utrzymania zarządu i administracyjno - biurowe, tj.: wynagrodzenia pracowników zarządu i administracji wraz ze świadczeniami (bez wynagrodzenia dozorców); koszty biurowe, pocztowe, łączności, opłaty bankowe i sądowe; zakup materiałów, utrzymanie sprzętu, koszty związane z zakupem materiałów biurowych; koszty utrzymania lokali zarządu i administracji; inne koszty związane z funkcjonowaniem administracji,
- koszty konserwacji i remontów, tj.: wydatki związane z remontami bieżącymi i kapitalnymi; usuwaniem awarii; dozorem technicznym; bieżącymi przeglądami, konserwacją instalacji i urządzeń; kosztami renowacji zieleni; naprawami nawierzchni między budynkami; kosztami zakupu usług obcych związanych z konserwacją i remontami bieżącymi zasobów mieszkaniowych i pomieszczeń wspólnych,

- podatki na rzecz gminy, tj.: podatki od nieruchomości; opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów. Dane z tego zakresu nie dotyczą wspólnot mieszkaniowych, a także jednostek komunalnych władających zasobami mieszkaniowymi w gminach, w których rada gminy podjęła uchwałę o nieobciążaniu podatkiem od nieruchomości najemców lokali komunalnych,
- inne koszty poniesione na utrzymanie lokali (łącznie z naliczonym podatkiem VAT) takie jak: pobierane ryczałtem opłaty za gaz dostarczany do mieszkań, w których nie ma zainstalowanych liczników; opłaty za anteny zbiorcze; koszty utrzymania czystości łącznie z zakupem usług obcych (łącznie z wynagrodzeniem dozorców, sprzątaczy, ogrodników); koszty zakupu środków utrzymania czystości, narzędzi pracy i innych materiałów; koszty dezynfekcji i deratyzacji; koszty utrzymania zieleni (bez kosztów renowacji zieleni, jeśli zaliczane są do kosztów konserwacji i remontów); koszty utrzymania zieleni (bez kosztów renowacji jeśli zaliczone są do kosztów konserwacji i remontów); koszty zużytej w pomieszczeniach wspólnych: energii elektrycznej, ciepłej i zimnej wody, centralnego ogrzewania, gazu oraz koszty wywozu nieczystości z tych pomieszczeń.

♦ **Koszty związane ze świadczeniem usług**, tj.: dostawa energii cieplnej (z centralnego ogrzewania), ciepłej i zimnej wody, odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości ciekłych i odpadów stałych; utrzymaniem dźwigów (jeżeli nie są księgowane w ciężar kosztów konserwacji, remontów).

Czynsz jest świadczeniem pieniężnym uiszczanym przez najemcę wynajmującemu w zamian za oddanie lokalu mieszkalnego lub użytkowego do eksploatacji. Opłaty za te lokale związane są z kosztami utrzymania budynku tj. obejmują: podatek od nieruchomości, koszty administrowania i zarządzania, koszty konserwacji, utrzymania technicznego budynku, utrzymania zieleni, utrzymania wszystkich pomieszczeń wspólnego użytku oraz opłaty za utrzymanie czystości, energię elektryczną i ciepłą.

Do czynszu nie zalicza się opłat mieszkaniowych za zajmowany lokal, takich jak np.: za centralne ogrzewanie i ciepłą wodę, gaz, odbiór nieczystości itp.

Zaliczka właścicieli lokali na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną uiszczana jest przez właścicieli wyodrębnionych lokali w formie bieżących miesięcznych opłat. Na koszty zarządu nieruchomością wspólną składają się :

- wydatki na bieżące remonty i konserwacje,
- opłaty za dostawę energii elektrycznej i cieplnej, gazu i wody w części dotyczącej nieruchomości wspólnej, oraz opłaty za antenę zbiorczą i windę,

- ubezpieczenia, podatki i inne opłaty publiczno-prawne, chyba że są pokrywane bezpośrednio przez właścicieli poszczególnych lokali,
- wydatki na utrzymanie porządku i czystości,
- wynagrodzenie członków zarządu lub zarządcy.

Zarząd wspólnoty mieszkaniowej jest zobowiązany rokrocznie rozliczać pobierane zaliczki na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną.

CZĘŚĆ A

ZASOBY MIESZKANIOWE W 2010 R.

Zasoby mieszkaniowe kraju liczyły na koniec grudnia 2010 r. **13,4 mln mieszkań** o **powierzchni użytkowej 951,2 mln m²**, w których znajdowało się **49,8 mln izb**. W miastach zlokalizowanych było 9,0 mln mieszkań o powierzchni 566,7 mln m² oraz 31,7 mln izb. Na terenach wiejskich znajdowało się 4,4 mln mieszkań o powierzchni 384,8 mln m² oraz 18,2 mln izb. W wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju 6,0 tys. mieszkań zostało przeklasyfikowanych z zasobów wiejskich do miast.

W 2010 r. w porównaniu z poprzednim rokiem przybyło 119,6 tys. mieszkań (wzrost o 0,9%) o łącznej powierzchni użytkowej 12 709,7 tys. m² (wzrost o 1,4%) i 513,0 tys. izb (wzrost o 1,0%). W miastach liczba mieszkań wzrosła o 82,2 tys., natomiast na terenach wiejskich przybyło ich 37,3 tys. (w obu grupach wzrost o 0,9%)

Przyrost liczby mieszkań był m.in. efektem inwestycji w budownictwie, rozbudowy i przebudowy budynków istniejących, jak również zmiany charakteru przeznaczenia powierzchni niemieszkalnych.

Z ogólnej puli zasobów mieszkaniowych ponad 67% lokali mieszkalnych zlokalizowanych było na terenach miast. W pięciu największych miastach tj.: Warszawie, Łodzi, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu (gdzie mieszka ok. 18,9% ludności miejskiej), skupionych było 22,2% mieszkań spośród wszystkich zasobów miejskich (o 0,1 pkt. % więcej niż przed rokiem).

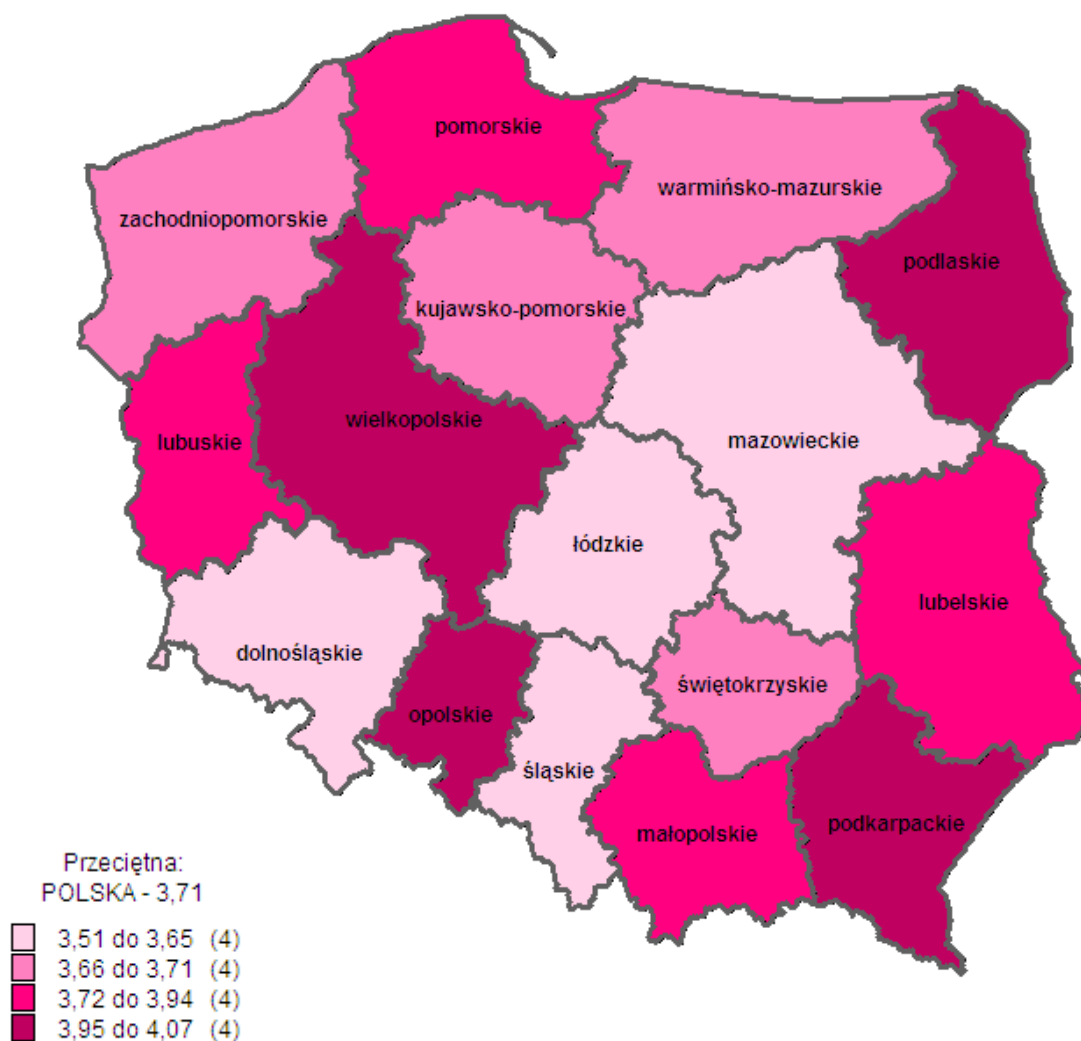
W 2010 roku największy wzrost liczby mieszkań odnotowano w województwie mazowieckim (o 1,3% w stosunku do 2009r., co stanowi ok. 22% przyrostu zasobów mieszkaniowych całego kraju). Natomiast najmniejszy przyrost liczby mieszkań odnotowano w województwach świętokrzyskim, opolskim i śląskim (po ok. 0,5%).

W 2010 roku warunki mieszkaniowe w Polsce uległy nieznacznej poprawie w porównaniu do poprzednich lat, co znajduje odzwierciedlenie w wartościach wskaźników ilustrujących przeciętną: liczbę izb w mieszkaniu, liczbę osób przypadającą na mieszkanie i na izbę oraz powierzchnię użytkową mieszkania.

Przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie wyniosła 3,71, w tym w miastach 3,50 a na wsi 4,15. Najniższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w województwach centralnych: mazowieckim 3,53 i łódzkim 3,51, a najwyższe w województwach: podlaskim 3,95, wielkopolskim 3,96, podkarpackim 3,98 i opolskim 4,07.

W miastach mieszkania o największej przeciętnej liczbie izb obserwowano w województwie podkarpackim 3,79 i podlaskim 3,80, a najmniejsze w łódzkim 3,32 i mazowieckim 3,35. Najwięcej izb miały przeciętnie mieszkania wiejskie w woj. opolskim 4,69 a najmniej w województwach lubuskim 3,82 i świętokrzyskim 3,84.

**PRZECIĘTNA LICZBA IZB W 1 MIESZKANIU
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM W 2010 R.**

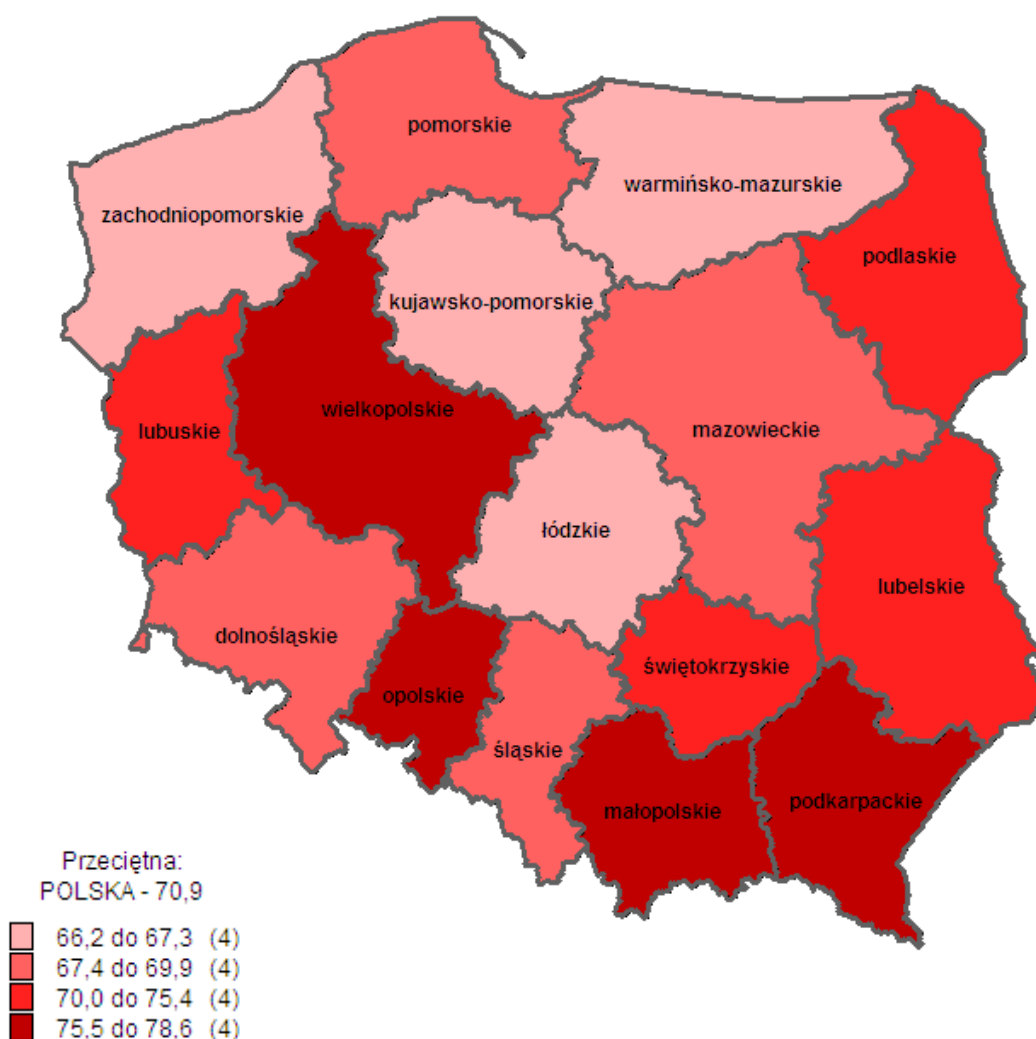

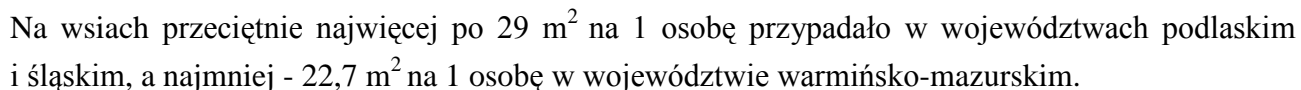
Średnia wielkość mieszkania w Polsce wynosiła w grudniu 2010 r. 70,9 m² i wzrosła o 0,4 m² w porównaniu do roku poprzedniego. Mieszkania na wsi były średnio o 25,1 m² większe niż na terenach miast (odpowiednie wskaźniki wynoszą dla wsi 87,8 m² a dla miast 62,7 m²).

Największe różnice w wielkości mieszkań pomiędzy miastem a wsią wsi zaobserwowano w województwach śląskim, opolskim i małopolskim przeciętnie o 30 m², najmniejsze - w województwie warmińsko-mazurskim przeciętnie o 16 m².

Największe mieszkania znajdowały się w województwach: podkarpackim (78,6 m²), wielkopolskim (78,2 m²) i opolskim (77,7 m²), a najmniejsze w województwach: łódzkim (66,4 m²) i warmińsko-mazurskim (66,2 m²). W ośmiu województwach: Kujawsko-pomorskim, Łódzkim, Warmińsko-mazurskim, Zachodniopomorskim, Dolnośląskim, Mazowieckim, Pomorskim i Śląskim, przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań nie przekroczyła 70 m².

**PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA (W M²) 1 MIESZKANIA
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM W 2010 R.**

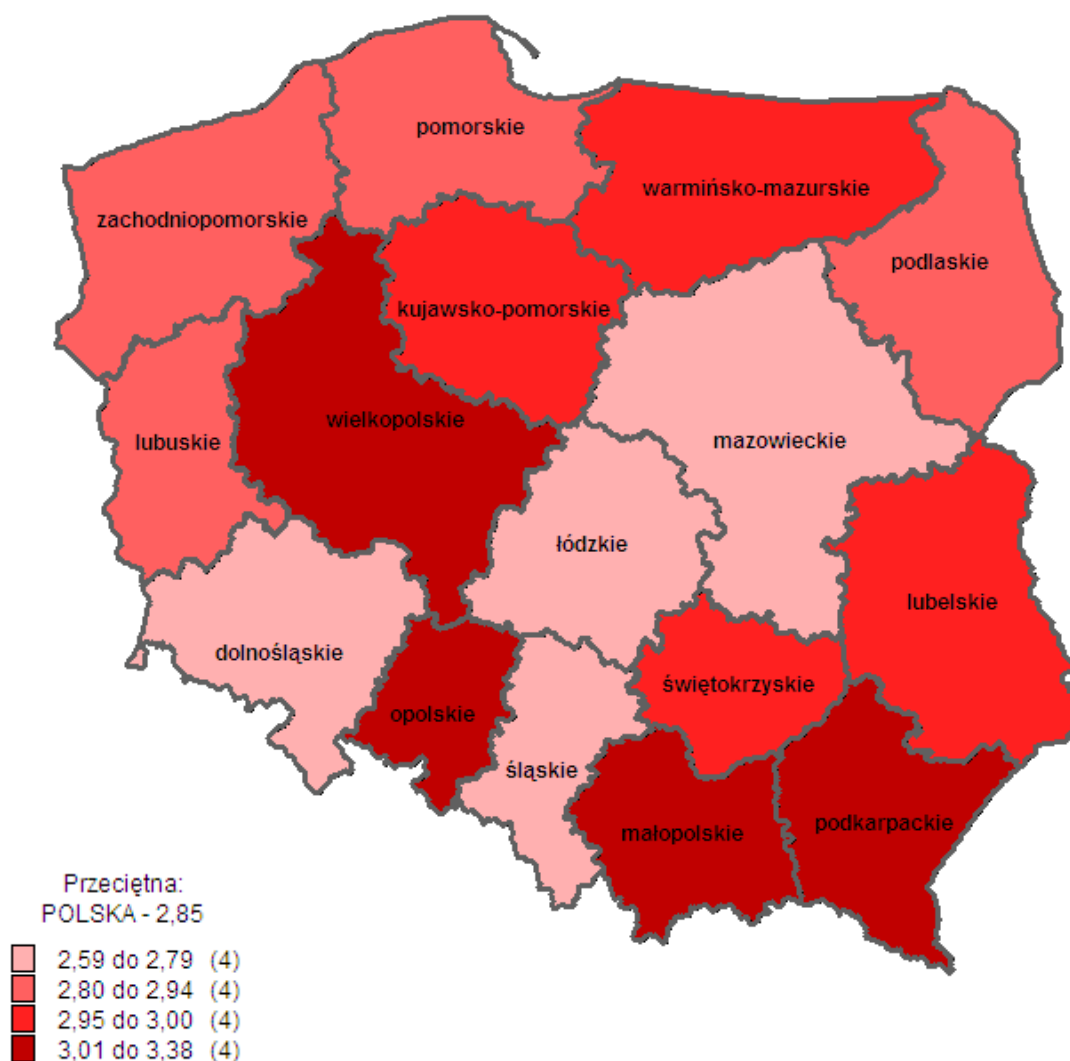
Dysproporcje pomiędzy miastem a wsią dotyczyły również stopnia zaludnienia mieszkań. Mieszkania wiejskie były bardziej zaludnione od mieszkań miejskich. Na 1 mieszkanie w miastach przypadało przeciętnie 2,57 osoby, zaś na wsi 3,41 przy przeciętnej dla Polski 2,85.

Najwięcej osób na 1 mieszkanie przypadało w województwach: podkarpackim 3,38 i wielkopolskim - 3,11, najmniej natomiast w województwach centralnych: w łódzkim - 2,60, i w mazowieckim - 2,59 osoby na 1 mieszkanie.

W miastach najbardziej zaludnione były mieszkania w województwie podkarpackim 2,96, a najmniej w mazowieckim 2,34 i łódzkim 2,39 osoby w 1 mieszkaniu.

Na wsiach wskaźnik ten wahał się od 3,10 w województwie podlaskim i 3,11 w łódzkim do 3,75 w województwach pomorskim i wielkopolskim.

**PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W 1 MIESZKANIU
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM W 2010 R.**

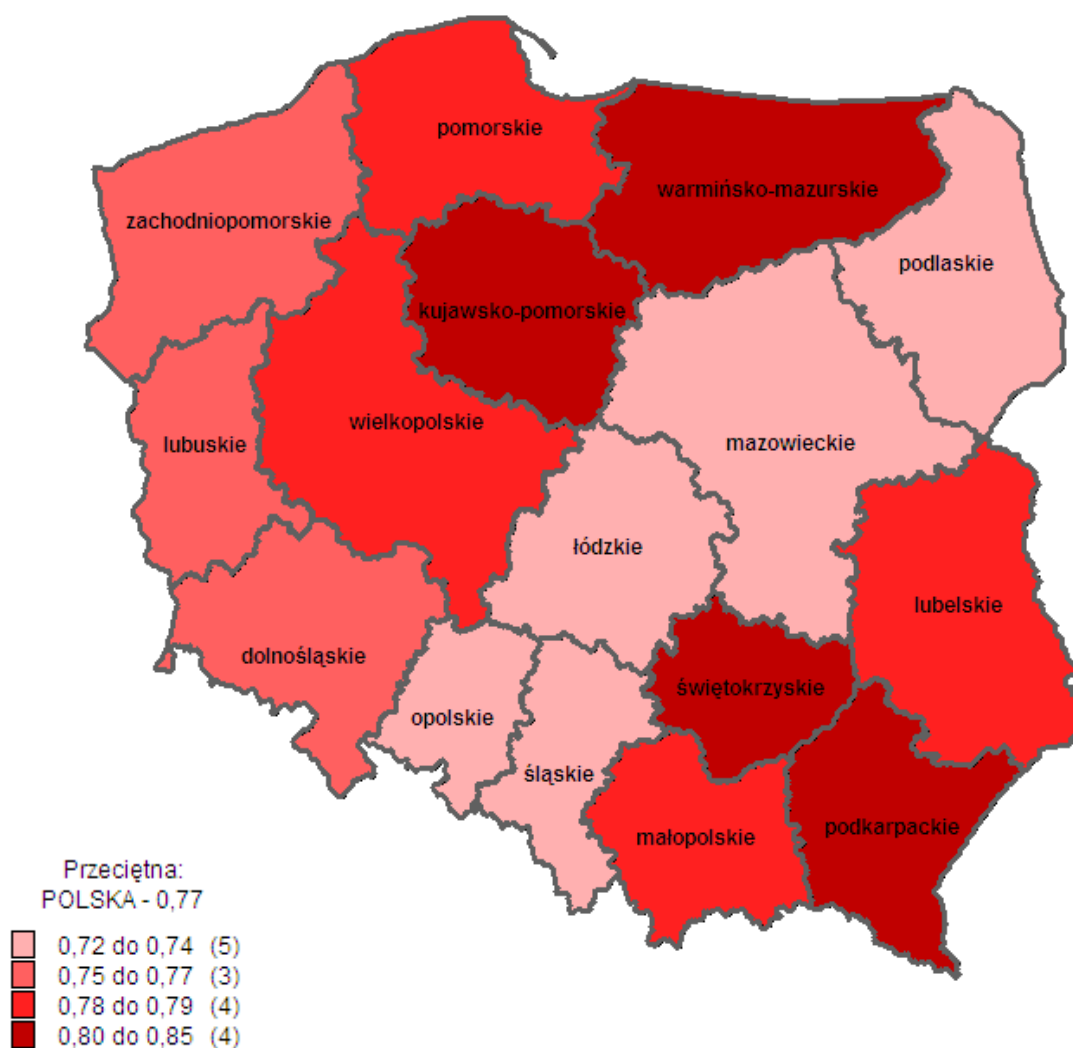
Kolejnym wskaźnikiem przedstawiającym gęstość zaludnienia mieszkań jest przeciętna liczba osób na 1 izbę. Wskaźnik ten dla Polski kształtował się na poziomie 0,77 osoby na 1 izbę, przy czym na wsi był wyższy i wyniósł 0,82, a w mieście 0,73 osoby na 1 izbę.

Najniższe wartości zaobserwowano w województwach: podlaskim 0,72 i mazowieckim 0,73, a najwyższe w województwach: kujawsko-pomorskim 0,81, świętokrzyskim 0,82 oraz podkarpackim - 0,85.

Najwięcej osób na 1 izbę, zarówno w miastach, jak i na wsi przypadało w województwie podkarpackim - odpowiednio 0,78 i 0,90.

Najmniej osób na 1 izbę przypadało w miastach województwa mazowieckiego przeciętnie 0,70 oraz na terenach wiejskich województw śląskiego i opolskiego – przeciętnie 0,72 i 0,73.

**PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 IZBĘ
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM W 2010R.**

W wodociąg wyposażonych było 95,5% mieszkań, w ustęp 88,3% i łazienkę 87,2%. Natomiast instalacja gazowa podłączona była w co drugim mieszkaniu. Mieszkania na terenach wiejskich, były gorzej wyposażone w w/w urządzenia niż miastach, w tym szczególnie w gaz sieciowy.

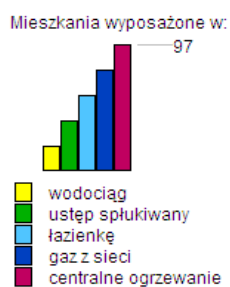
Mieszkania wyposażone w podstawowe instalacje w 2010 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania ogółem	w tym wyposażone w:				
		wodociąg	ustęp	łazienkę	gaz z sieci	centralne ogrzewanie
- Polska liczba mieszkań w tys.	13 422,0	12 818,2	11 846,7	11 701,3	7 570,2	10 542,8
w % ogółu mieszkań	100,0	95,5	88,3	87,2	56,4	78,5
- Miasta liczba mieszkań w tys.	9 041,4	8 913,3	8 558,0	8 356,5	6 677,6	7 687,8
w % ogółu mieszkań	100,0	98,6	94,7	92,4	73,9	85,0
- Wieś liczba mieszkań w tys.	4 380,6	3 904,9	3 288,7	3 344,8	892,6	2 854,9
w % ogółu mieszkań	100,0	89,1	75,1	76,4	20,4	65,2

**UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE SANITARNO - TECHNICZNE
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM W MIASTACH W 2010 R.**

**UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE SANITARNO - TECHNICZNE
W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM NA WSI W 2010 R.**

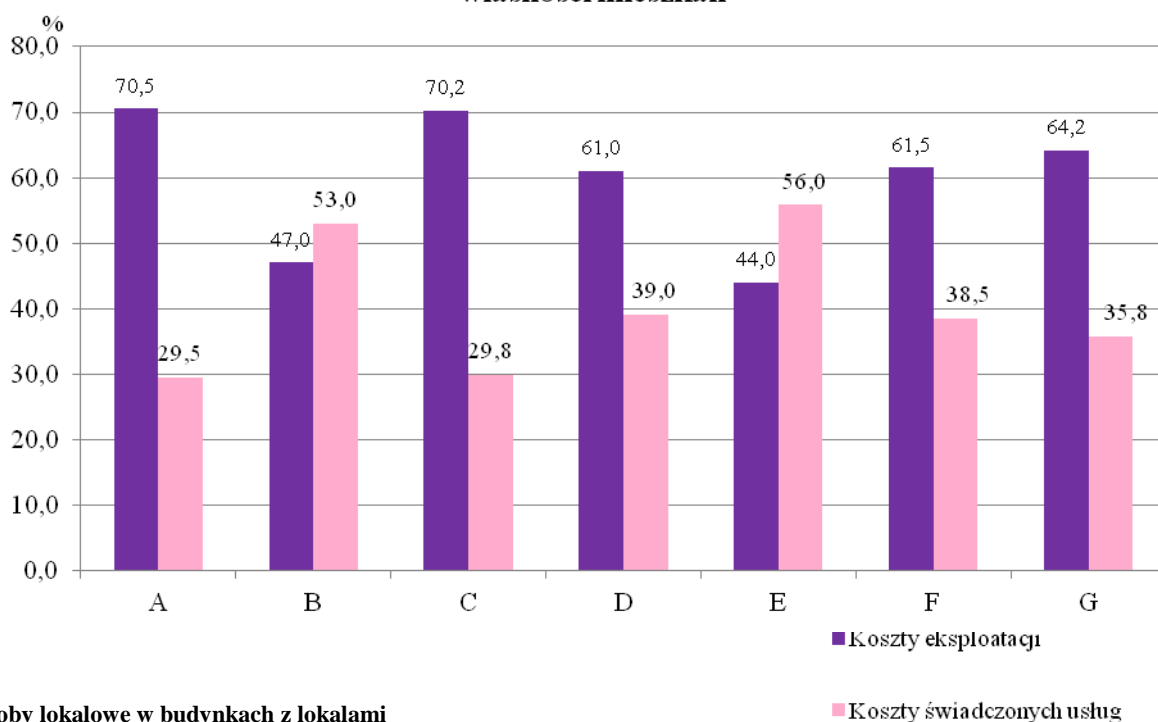

CZĘŚĆ B

KOSZTY UTRZYMANIA ZASOBÓW LOKALOWYCH

W 2010 r. roczne koszty utrzymania zasobów lokalowych wyniosły 29,2 mld zł. i były wyższe niż w 2008 r. o 28,6%. Zwiększenie kosztów było głównie wynikiem wzrostu kosztów usług komunalnych świadczonych na rzecz mieszkań, które w analizowanym okresie wzrosły o 37,5% oraz wzrostu kosztów związanych z eksploatacją zasobów lokalowych – o 20,1%.

Struktura kosztów utrzymania zasobów lokalowych według form własności mieszkań

Zasoby lokalowe w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność

- A Gmin
- B Spółdzielni mieszkaniowych
- C Skarbu Państwa
- D Zakładów pracy
- E Wspólnot mieszkaniowych
- F Towarzystw budownictwa społecznego
- G Innych podmiotów

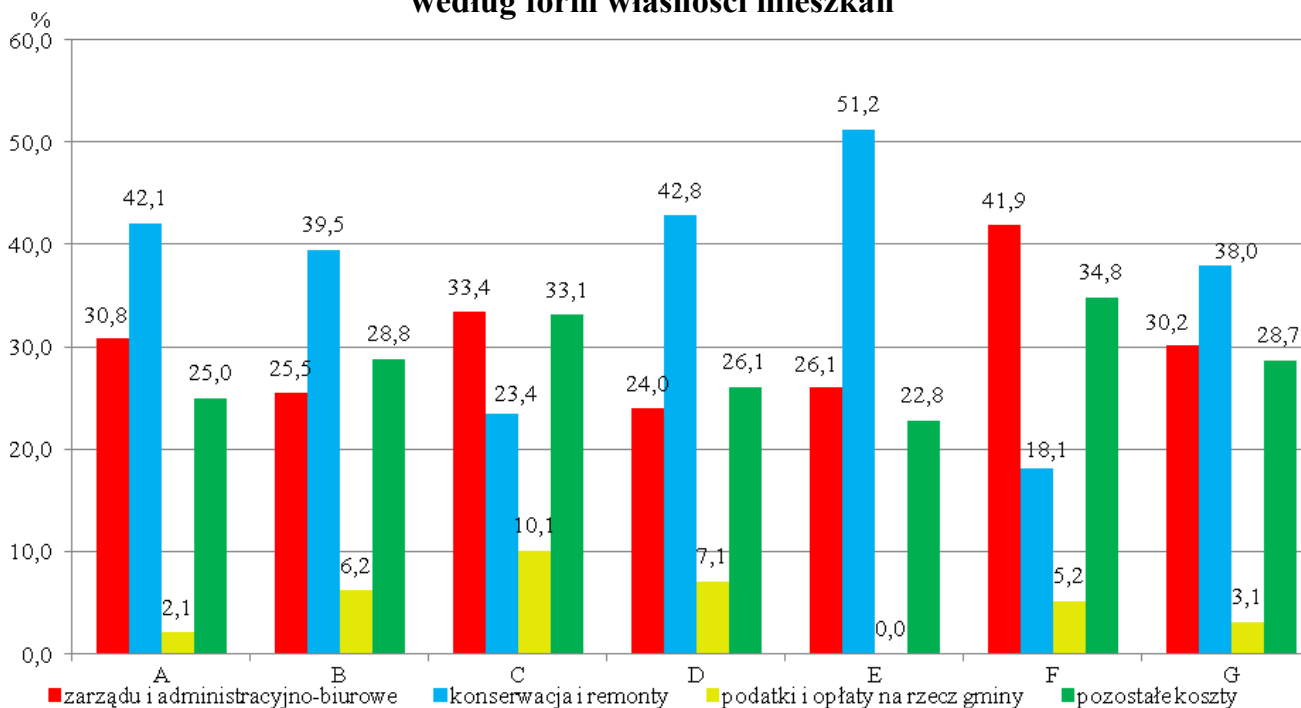
Wśród całkowitych kosztów utrzymania zasobów lokalowych koszty eksploatacji stanowiły 47,9% i roczna ich wartość wyniosła 13,9 mld zł. Wysokość kosztów była znacznie zróżnicowana ze względu na formę własności mieszkań. Najniższymi kosztami eksploatacji w przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej obciążone były lokale wspólnot mieszkaniowych – 32,6 zł., najwyższymi natomiast lokale znajdujące się w zasobach jednostek Skarbu Państwa – 96,0 zł.

Okolo 43% kosztów eksploatacyjnych stanowiły wydatki związane z technicznym utrzymaniem budynków i mieszkań (konserwacja i remonty), pozostałe koszty (tj. utrzymania czystości, opłaty za anteny zbiorcze, koszty związane z eksploatacją pomieszczeń wspólnych, itd.) – 26,7%, wydatki związane z funkcjonowaniem administracji stanowiły 26,4%, a podatki dla gminy i inne opłaty publiczno – prawne – 4,0%.

Wysokość kosztów eksploatacji w badanych grupach własności :

Wyszczególnienie	Razem	Elementy kosztów eksploatacji:			
		zarządu i administracyjno-biurowe	konserwacja i remonty	podatki i opłaty na rzecz gminy	pozostałe koszty
		w mln zł			
Ogółem	13 949,9	3682,1	5 986,6	553,1	3 728,1
z tego: Gminy	1 304,8	401,9	549,1	27,1	326,6
Spółdzielnie mieszkaniowe	8 061,4	2 052,2	3 185,7	500,6	2 323,0
Skarb Państwa	33,3	11,1	7,8	3,4	11,0
Zakłady pracy	149,2	35,8	63,9	10,6	38,9
Wspólnoty mieszkaniowe	4 173,6	1 087,9	2 135,1	-	950,6
Towarzystwa budownictwa społecznego	208,5	87,4	37,8	10,8	72,5
Inne podmioty	19,0	5,8	7,2	0,6	5,5

Struktura poszczególnych kosztów eksploatacji według form własności mieszkań

Zasoby lokalowe w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność

A	Gmin	B	Spółdzielni mieszkaniowych
C	Skarbu Państwa	D	Zakładów pracy
E	Wspólnot mieszkaniowych	F	Towarzystw budownictwa społecznego
G	Innych podmiotów		

Koszty świadczonych usług komunalnych wyniosły w 2010 r. 15,2 mld zł. Biorąc pod uwagę formę własności mieszkań, w przeliczeniu na m² powierzchni użytkowej najmniej w skali roku zapłacono za świadczone usługi komunalne w przypadku lokali należących do innych podmiotów – 25,9 zł., najwięcej w przypadku lokali znajdujących się zasobach spółdzielni mieszkaniowych – 51,5 zł.

W całkowitych kosztach świadczonych usług komunalnych 63,4% stanowiły opłaty za centralne ogrzewanie i ciepłą wodę. Pozostałe elementy kosztów świadczonych usług kształtowały się następująco:

- koszty związane z poborem zimnej wody, odprowadzeniem ścieków lub wywozem nieczystości płynnych – 26,2%,
- koszty związane z wywozem odpadów stałych – 9,2%,
- koszty utrzymania wind – 1,3% (w niektórych jednostkach pozycja ta jest częścią składową kosztów związanych z konserwacją i remontami np. dotyczy to wspólnot mieszkaniowych).

Wysokość kosztów świadczonych usług w badanych grupach własności:

Wyszczególnienie	Razem	Elementy kosztów świadczonych usług			
		centralne ogrzewanie i ciepła woda	zimna woda i odprowadzenie ścieków	wywóz odpadów stałych	utrzymanie wind
	w mln zł				
Ogółem	15 202,9	9 642,7	3 976,4	1 392,4	191,4
z tego:					
Gminy	545,5	215,9	224,6	104,0	0,9
Spółdzielnie mieszkaniowe	9 105,4	5 978,0	2 198,6	751,3	177,6
Skarb Państwa	14,2	7,5	4,7	1,8	0,1
Zakłady pracy	95,3	53,8	31,2	9,7	0,6
Wspólnoty mieszkaniowe	5 301,2	3 310,2	1 472,4	508,0	-
Towarzystwa budownictwa społecznego	130,7	70,4	42,6	16,3	1,3
Inne podmioty	10,6	6,8	2,2	1,3	0,3

Struktura poszczególnych kosztów świadczonych usług według form własności mieszkań

Zasoby lokalowe w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiących własność

A	Gmin	B	Spółdzielni mieszkaniowych
C	Skarbu Państwa	D	Zakładów pracy
E	Wspólnot mieszkaniowych	F	Towarzystw budownictwa społecznego
G	Innych podmiotów		

W grudniu 2010 r. odnotowano kolejny wzrost **stawek czynszu** w przeliczeniu na 1 m² powierzchni użytkowej w stosunku do grudnia 2008 r. (z wyjątkiem jednostek Skarbu Państwa). I tak stawka ta wzrosła w budynkach z lokalami mieszkalnymi stanowiącymi własność:

- towarzystw budownictwa społecznego - o 48 gr (o 6,3%),
- gmin - o 27 gr (o 8,9%),
- innych jednostek - o 27 gr (o 7,7%),
- spółdzielni mieszkaniowych¹ - o 18 gr (o 7,4%),
- zakładów pracy - o 18 gr (o 5,6%),
- wspólnot mieszkaniowych² - o 16 gr (o 8,2%).

¹ Opłata eksploatacyjna

² Zaliczki właścicieli na koszty zarządu

Średnie stawki czynszu obowiązujące w grudniu 2010 r. wynosiły od 2,12 zł za 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania (we wspólnotach mieszkaniowych) do 8,10 zł (w tbs). Oznacza to, że czynsz za mieszkanie o powierzchni użytkowej 53 m² kształtował się na poziomie 112,4 zł (w budynkach będących własnością wspólnot mieszkaniowych), zaś w budynkach tbs-ów – 429,3 zł.

Z kolei zwiększenie wydatków ponoszonych z tytułu usług komunalnych skutkowało wzrostem pozostałych składników opłat za lokale mieszkalne, tj. za centralne ogrzewanie, ciepłą i zimną wodę, odprowadzenie ścieków i wywóz nieczystości płynnych i odpadów stałych.

W 2010 roku spośród 6,4 mln badanych mieszkań (lokali) 82,0% **wyposażonych było w centralne ogrzewanie**, z czego w 54,7% zamontowane były indywidualne liczniki pomiarowe ciepła. Najwięcej lokali wyposażonych w instalacje centralnego ogrzewania posiadały spółdzielnie mieszkaniowe - 96,5% (w stosunku do monitorowanych mieszkań), товариства будownицтва сполечного (tbs-y) – 73,2%, wspólnoty mieszkaniowe -71,8%, zakłady pracy -48,4%, a najmniej gminy – 23,2%.

Udział mieszkań (w poszczególnych formach własności) wyposażonych w centralne ogrzewanie, w których koszty ogrzewania rozliczane były w oparciu o wskazania indywidualnych liczników pomiarowych przedstawia się następująco:

- inne podmioty - 84,8% mieszkań,
- tbs-y – 74,3%,
- spółdzielnie – 66,0%,
- Skarb Państwa – 36,0%,
- zakłady pracy – 35,2%,
- gminy – 34,7%,
- wspólnoty mieszkaniowe – 34,4%.

Udział mieszkań (lokali) z **dostawą ciepłej wody** w stosunku do ogólnej liczby badanych mieszkań wyniósł 53,9% (w tym 95,2% posiadało opomiarowanie zużycia). Najwięcej lokali wyposażonych w ciepłą wodę stanowiło własność spółdzielni mieszkaniowych – 68,2% i tbs-ów – 66,4% i innych podmiotów – 61,4%, a najmniej gmin – 11,9% i zakładów pracy – 27,6%.

Udział mieszkań (w poszczególnych formach własności) z dostawą ciepłej wody, w których zamontowane są indywidualne liczniki zużycia wody przedstawia się następująco:

- tbs-y - 98,5% mieszkań,
- spółdzielnie – 96,8%,
- wspólnoty mieszkaniowe – 92,4%,
- inne podmioty – 93,7%,
- zakłady pracy – 84,5%.
- Skarb Państwa – 78,8%,
- gminy – 77,0%,

W badanych jednostkach stawki poszczególnych składników opłat za usługi komunalne kształtowały się następująco:

Średnia stawka za centralne ogrzewanie:

- w lokalach wyposażonych w indywidualne liczniki pomiarowe – podzielniki – 2,49 zł za 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania, przy czym najwyższa była w mieszkaniach zakładów pracy – 3,46 zł/1 m² p.u.(wzrost w stosunku do 2008 r. o 21,4%) i komunalnych – 3,36 zł/1 m² p.u.(przy wzroście w stosunku do 2008 r. o 29,7%).
- w lokalach bez indywidualnych liczników pomiarowych – podzielników wynosiła 3,02 zł za 1 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Najwyższa była w jednostkach tbs i komunalnych – 3,96 zł/ m² p.u.. W obu tych formach własności wystąpił największy ich wzrost (w stosunku do 2008r.), tj. odpowiednio: o 29,4% i o 13,8%.

Średnia stawka za ciepłą wodę:

- w lokalach z założonymi indywidualnymi licznikami na wodę wynosiła 16,54 zł za m³. Najwyższe stawki występowały w mieszkaniach zakładowych – 19,46 zł/ m³ i Skarbu Państwa – 18,27 zł/ m³, przy czym największy wzrost – o 41% nastąpił w mieszkaniach będących własnością zakładów pracy.
- w lokalach nie wyposażonych w indywidualne liczniki na wodę wynosiła 44,59 zł na osobę. Najwyższa stawka występowała w mieszkaniach zakładowych – 48,39 zł/osobę (wzrost o 63%) i spółdzielni mieszkaniowych – 47,95 zł/osobę (wzrost o 22,4%).

Średnia stawka za zimną wodę, odprowadzenie ścieków lub wywóz nieczystości płynnych:

- w lokalach z założonymi indywidualnymi licznikami na wodę wynosiła 7,57 zł za m³.

We wszystkich formach własności mieszkań stawka ta kształtowała się na podobnym poziomie, przy czym najwyższa była we wspólnotach mieszkaniowych – 7,63 zł za m³ (wzrost o 18,8%), najniższa w jednostkach komunalnych – 6,90 zł za m³ (wzrost o 22,8%).

- w lokalach nie wyposażonych w indywidualne liczniki na wodę wynosiła 56,18 zł na osobę.

Podobnie, jak w powyższych przypadkach nastąpił wzrost stawek, przy czym w zależności od form własności mieszkań było większe zróżnicowanie w ich wysokościach. I tak w lokalach mieszkalnych zakładowych stawka ta wynosiła ok. 55 zł na osobę (wzrost o 100%), Skarbu Państwa – 53,53 zł/os., (wzrost o 61,7%), innych jednostek – 51,47 zł/os. (wzrost o 52,3%), a w mieszkaniach towarzystw budownictwa społecznego – 30,11 zł/os. (wzrost o 7,1%).

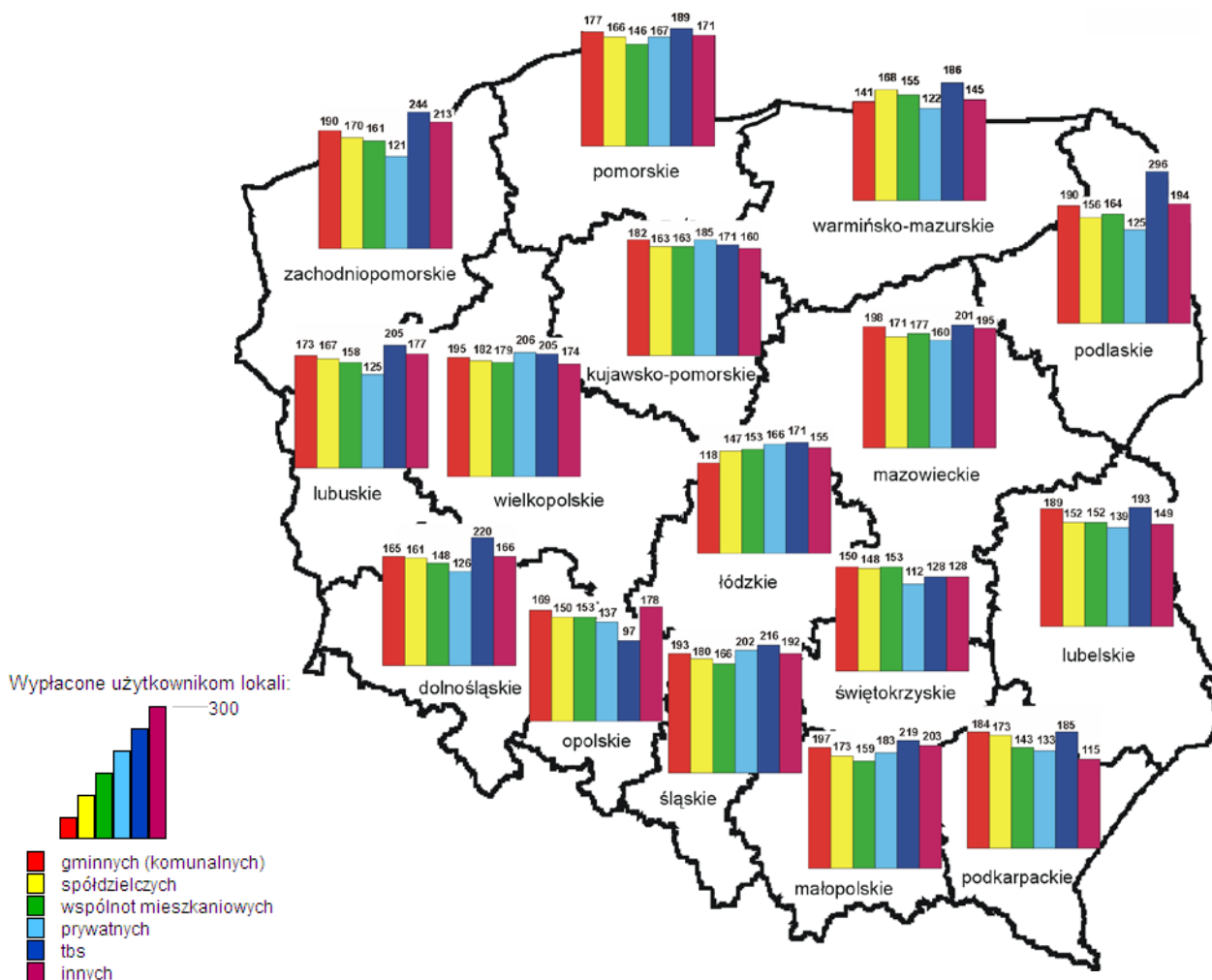
DODATKI MIESZKANIOWE

W 2010 r. wypłacono ponad 5 mln dodatków mieszkaniowych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił niewielki ich wzrost, tj. o 1,6%. Łączna kwota wypłat wyniosła ponad 866 mln zł i w porównaniu z 2009 r. jest wyższa o 7,3%. Przeciętna wysokość dodatku na 1 mieszkanie kształtowała się na poziomie 171,1 zł i w stosunku do poprzedniego roku była wyższa o 9 zł.

W badanym roku dodatkami mieszkaniowymi zostało objętych (w stosunku do ogółu zasobów mieszkaniowych) 37,7% mieszkań. Największy odsetek mieszkań, w których wypłacono dodatki użytkownikom lokali występował w województwach: warmińsko-mazurskim – 66,0%, podlaskim – 49,3% i zachodniopomorskim – 48,5%, najmniejszy zaś w małopolskim – 21,2%, mazowieckim – 22,7% i świętokrzyskim – 23,0%.

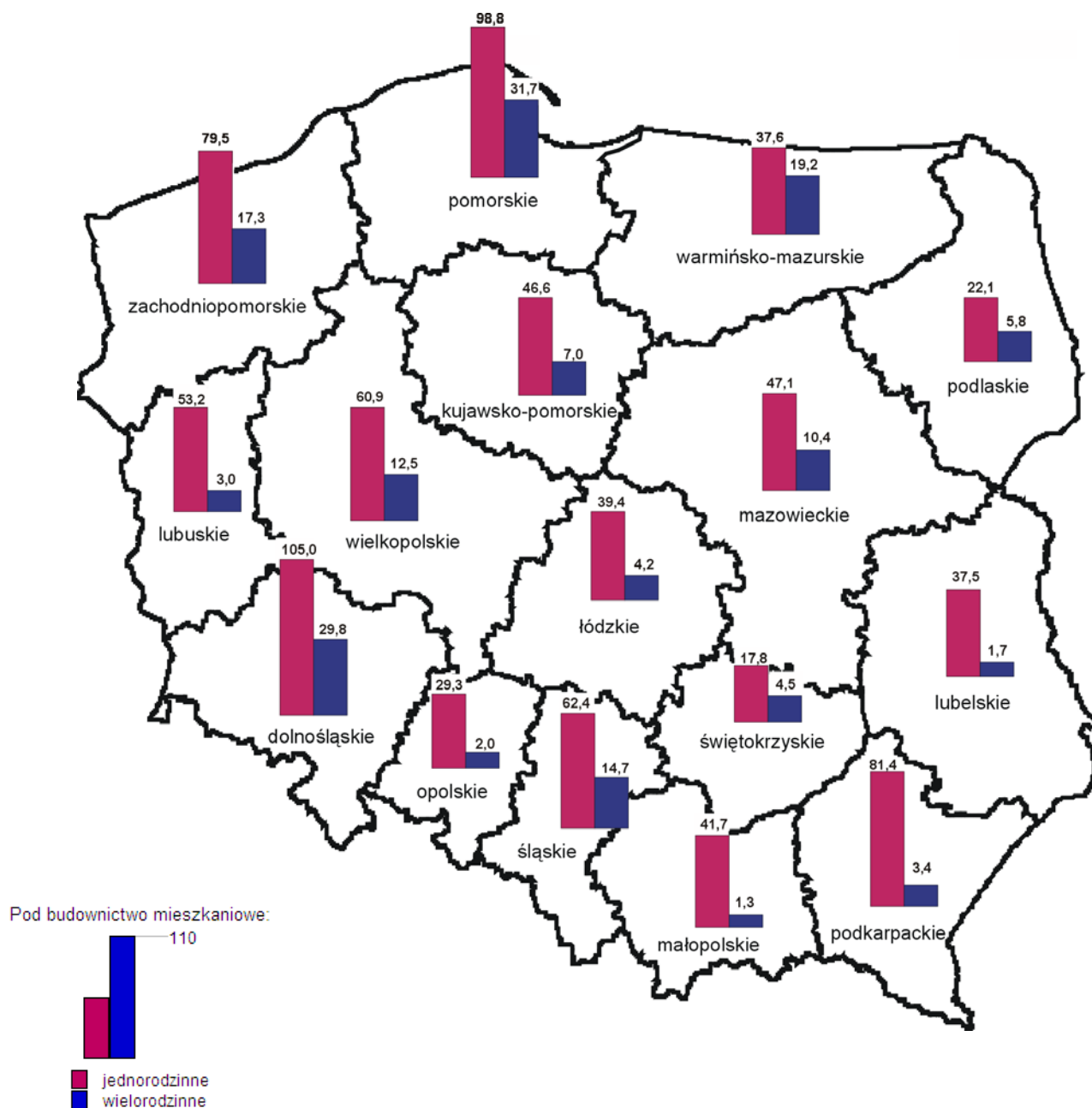
Z ogólnej liczby dodatków mieszkaniowych wypłaconych w Polsce najczęściej dodatków wypłacono użytkownikom lokali gminnych (40,3%) i spółdzielczych (31,0%), najmniej zaś w товариствach budownictwa społecznego (1,7%). Najwyższe udziały przypadły na województwo śląskie – 15,3%, w dalszej kolejności województwo mazowieckie – 9,1%, wielkopolskie – 8,3%, i kujawsko-pomorskie – 8,2%. Jednocześnie najniższy odsetek liczby dodatków mieszkaniowych wypłacono w województwie lubuskim – 3,2%, opolskim – 2,3 i świętokrzyskim – 1,9%.

PRZECIĘTNA WYSOKOŚĆ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH WYPŁACONYCH W 2010 R. WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM

GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

GRUNTY PRZEKAZANE. INWESTOROM POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
W 2010 R. /w ha/ W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM

W 2010 r. gminy przekazały inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe ok. 1 029 ha gruntów, z których prawie 84% przeznaczono pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Z ogólnej powierzchni gruntów przekazanych pod budownictwo mieszkaniowe 52,5% stanowiły grunty w miastach.

Udział gruntów przekazanych pod budownictwo mieszkaniowe według województw (w %):

Województwa	Grunty przekazane pod budownictwo mieszkaniowe		
	ogółem	jednorodzinne	wielorodzinne
POLSKA	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	13,1	12,2	17,7
Kujawsko-pomorskie	5,2	5,4	4,2
Lubelskie	3,8	4,4	1,0
Lubuskie	5,5	6,2	1,8
Łódzkie	4,2	4,6	2,5
Małopolskie	4,2	4,8	0,8
Mazowieckie	5,6	5,5	6,2
Opolskie	3,0	3,4	1,2
Podkarpackie	8,2	9,5	2,0
Podlaskie	2,7	2,6	3,4
Pomorskie	12,7	11,5	18,8
Śląskie	7,5	7,3	8,7
Świętokrzyskie	2,2	2,1	2,7
Warmińsko-mazurskie	5,5	4,4	11,4
Wielkopolskie	7,21	7,1	7,4
Zachodniopomorskie	9,4	9,2	10,3

Udział gruntów przekazanych pod budownictwo mieszkaniowe według form własności i województw (w %):

Województwa	Grunty pod budownictwo mieszkaniowe	Z budownictwa mieszkaniowego przypada na:				
		Spółdzielcze	komunalne	towarzystw budownictwa społecznego	osób fizycznych	spółek i innych
POLSKA	100,0	3,4	3,0	1,1	79,9	12,5
Dolnośląskie	100,0	1,9	2,4	0,7	74,6	20,5
Kujawsko-pomorskie	100,0	-	1,5	2,8	81,9	13,8
Lubelskie	100,0	-	2,0	2,0	84,4	11,5
Lubuskie	100,0	-	-	0,9	85,2	13,9
Łódzkie	100,0	3,0	1,1	0,5	91,5	3,9
Małopolskie	100,0	2,1	10,5	-	80,2	7,2
Mazowieckie	100,0	1,4	13,2	3,5	73,7	8,2
Opolskie	100,0	-	2,6	-	90,4	7,0
Podkarpackie	100,0	0,4	2,0	0,4	93,6	3,7
Podlaskie	100,0	8,6	0,4	-	73,8	17,2
Pomorskie	100,0	15,0	4,8	0,5	71,0	8,8
Śląskie	100,0	0,9	1,2	-	78,5	19,5
Świętokrzyskie	100,0	5,8	2,2	5,4	82,5	4,0
Warmińsko-mazurskie	100,0	-	1,4	-	68,8	29,8
Wielkopolskie	100,0	7,5	1,2	0,5	83,0	7,8
Zachodniopomorskie	100,0	0,1	2,1	3,0	82,9	12,0

Najmniej gruntów przeznaczono pod budownictwo TBS (1,1%), komunalne (3,0%) i spółdzielcze (3,4%), najczęściej (79,9%) pod budownictwo prywatne (osób fizycznych).

W całkowitej powierzchni gruntów przekazanych w 2010 roku pod budownictwo mieszkaniowe największe udziały miały województwa: dolnośląskie (13,1%), pomorskie (12,7%) i zachodniopomorskie (9,4%), najmniejsze zaś opolskie (3,0%), podlaskie (2,7%) oraz świętokrzyskie (2,2%).

W odniesieniu do gruntów znajdujących się w zasobach gmin z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe najczęściej gruntów przekazano na ten cel w województwach: kujawsko-pomorskim (7,8%), świętokrzyskim (6,4%) oraz podkarpackim (5,2%), najmniej zaś w lubuskim (2,3%), warmińsko-mazurskim (2,7%) i śląskim (2,8%).